

Відхилення господарським судом висновку судового експерта повинно бути мотивованим у рішенні [2, с. 32].

Отже, проблема доказів та доказування займає особливе місце в процесуальному праві, найважливішою частиною якого є доказове право. Саме теорія доказів та доказування розкриває зміст пізнавальної діяльності в судовому процесі з урахуванням встановлених законом процесуальних правил, вказує шляхи перевірки законного і правильного отримання доказів, умови формування достовірних висновків по справі. Господарський процесуальний кодекс України встановлює в своїх положеннях основні засоби доказування та розкриває їх зміст. Вивчення визначених засобів доказування дає нам змогу надавати правильно та належним чином оформлені докази, що має важливе значення для вирішення справи.

Література

1. Бабенко В. В. Доказування в господарському процесі / В. В. Бабенко. – К.: Федерація професійних спілок України; Академія праці та соціальних відносин. – 2007. – 210 с.
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 1798-XII. – Ст. 231.
3. Господарське процесуальне право: підручник / М. Ю. Картузова. – Х.: Одіссей, 2012. – 400 с.
4. Господарський процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. О. І. Харитонова. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Істина, 2010. – 344 с.

УДК 346.546.1 (043.2)

Козирєва В. П., к.ю.н., доцент,
Швидкий С. С., студент,

Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ГЕНЕЗИ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Добре відомо, що динамічний характер суспільних відносин змушує постійно вдосконалювати ті чи інші суспільні відносини. Так, господарське законодавство, що торкається комерційної сфери, не є винятком: існує необхідність у його вдосконаленні, насамперед через розкриття окремих категорій та нівелювання окремих норм законів у кодифікований акт.

Як зазначав В. С. Щербина, будь-який закон покликаний регулювати конкретні, а не абстрактні відносини, виникли труднощі як з дією прийнятих, так і з прийняттям нових нормативних актів. До того ж на стані господарського законодавства негативно позначається відсутність чіткої регламентації процесу розробки, узгодження, експертизи та внесення на

розгляд відповідних органів проектів законів та підзаконних нормативних актів [4]. Це в свою чергу свідчить про так звану «завчасну» трансформацію господарського законодавства, що залишилося із радянського періоду і проявилось на теренах незалежної України.

Не дивно, що саме кодифікацією досягається повною мірою реалізація усіх переваг, які може дати систематизація законодавства [3, с. 136]. Із прийняттям кодифікованого акту було визначено публічний правопорядок. Чинним ГК України закріплюються основи публічного правопорядку у сфері господарювання. Привертає увагу формулювання ст. 5 ГК України, де правовий господарський порядок формується на основі оптимального поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів. Згадана стаття до того ж акцентує увагу на відповідальності держави перед людиною за свою діяльність. Таким чином виникає питання: чому в межах ч. 1 даної статті оминається декларація саме «взаємної» відповідальності держави та суб'єкта господарювання? Безумовно, декларація взаємної відповідальності вкрай важлива.

Крім того, до окремих інститутів господарського законодавства належать нормативні акти, що регулюють ринок капіталів, страхування, інвестиційну діяльність, зовнішньоекономічну діяльність, порядок розгляду господарських спорів тощо. Тому не є упередженими занепокоєння з приводу упередженого врегулювання даних відносин, особливо коли вони можуть мати стратегічне значення для економіки. Слушною здається теза, відповідно до якої під господарським законодавством розуміють один з основних методів здійснення державою своїх функцій способом ухвалення законів та інших нормативно-правових актів, їх зміни або скасування [2].

Очевидним є те, що норми ГКУ є нормами матеріального права. Відтак неабияке значення має саме практичне застосування господарського законодавства. За наслідками такого застосування формується судова практика, яка є точним індикатором економіки, дзеркалом процесів, які відбуваються в ній [5]. При цьому є підґрунтя для розвитку науки та становлення правової доктрини.

Не можна бути байдужими до господарського процесуального права, як такого, що доповнює регулювання сфери господарювання. Нерідко правові позиції господарських судів стосовно тих або інших аспектів не завжди співпадають. Причиною цього є неоднакове розуміння і тлумачення окремими суддями і судами низки норм господарського законодавства, особливо у тих випадках, коли постає питання про те, норми якого з кодексів – Цивільного чи Господарського – підлягають застосуванню у конкретному випадку [5]. Знову є підстави для полеміки про дуалізм господарського законодавства.

Між іншим, з урахуванням євроінтеграційного курсу України очікуваними будуть подальші зміни господарського законодавства. Для конкретного прикладу, наведемо хоча б сферу інтелектуальної власності.

Резюмуючи тези маємо погодитись, що саме через істотне посилення ролі закону як основного джерела регулювання господарських відносин може реально призвести до зменшення ролі відомчих нормативних актів і обмеження відомчої нормотворчості, що забезпечується контролем з боку Міністерства юстиції України у формі державної реєстрації таких актів. Перевага має місце у двох випадках: у першому – відбувається утвердження основних рис романо-германської правової системи в якій основним інструментом є закон; у другому – позитивного впливу зазнає сфера застосування права, коли відстоювання інтересів, чи то державних, чи суспільних призводяться у баланс.

Господарське законодавство України (зокрема, ГК України) загалом належно регулює господарські відносини, що складаються між суб'єктами господарювання, а також між ними та іншими учасниками відносин у сфері господарювання [5]. Проте хибною є думка, що сьогодні цього достатньо.

Література

1. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. – 6-те вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.
2. Господарське законодавство. Навч. посіб. / Мачуський В. В., Постульга В. Є. – К.: КНЕУ, 2004. – 275 с.
3. Марчук В. М., Ніколаєва Л. В. Нариси з теорії права: Навч. посіб. / В. М. Марчук, Л. В. Ніколаєва. – К.: Істина, 2004. – 304 с.
4. Щербина В. С. Господарське право України: Навч. посібник / В. С. Щербина. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 384 с.
5. Татьков В. Проблеми застосування господарського законодавства судами України (у світлі формування судової практики) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://papers.univ.kiev.ua/-jurydychni_nauky/articles/Problems_of_application_of_commercial_legislation_the_economic_courts_of_Ukraine_in_the_light_of_the_formation_of_judicial_practice__19769.pdf

УДК 347.19 (043.2)

Кочин В. В., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДНОСИН З УЧАСТІ ОСІБ У НЕПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ТОВАРИСТВАХ

На сьогодні в юридичній літературі приділяється велика увага корпоративним правовідносинам та корпоративним правам учасників господарських товариств. Натомість, правова природа відносин за участі